

# DE EERSTE LEGERSCHOEW VAN H.M. KONINGIN WILHELMINA

## EEN HERINNERING AAN 1898

DOOR L. M. LEEZER,

*Gep. Kolonel der Infanterie.*

De zoogenaamde groote manoeuvres in het jaar 1898 hadden van 15—22 Sept. plaats op de Veluwe en daaraan werd deelgenomen door de troepen, behorende tot de 3e Divisie. Op 21 Sept. zou een groote revue plaats hebben, waaraan zou worden deelgenomen door de manoeuvreerende troepen, benevens onderdeelen van troepengedeelten van het geheele leger, dat bij deze gelegenheid aan onze jonge Koningin zou worden gepresenteerd.

Als Eerste-Luitenant was ik Peletons-C bij de 3e Comp. 4e Bataljon 6e Regiment Infanterie, welk Bataljon den nacht van 20 op 21 Sept. had doorgebracht in een tentenkamp op de zoogenaamde Renbaan bij Arnhem.

In den zeer vroegen morgen van den 21sten Sept. marcheerden wij naar de heide bij Wolfheze, waar de revue en het defilé zouden plaats vinden. Aankomende aan het begin van het aangewezen heide perceel, dicht bij den spoorweg Arnhem—Ede, gewerd mij de opdracht van den Bataljons C. den Luitenant-Kolonel J. M. H. VAN DER KOOG, om met mijn peloton, waarbij was ingedeeld de Tweede-Luitenant A. E. VAN DEN AKKER, uit te buigen en mij te begeven naar een wachthuisje aan den spoorweg, op eenigen afstand zichtbaar. Daar moest ik mij melden bij den Kapitein van den Generalen Staf A. E. J. G. D'AMECOURT, die met de algemeene leiding van de veiligheidsmaatregelen ter plaatse belast was.

Aldaar was een klein perron geïmproviseerd, waar de Koninklijke trein in den loop van den morgen zou stilhouden, terwijl van dat perron af een zeer breede afrit toegang gaf tot de heide. (Een paar weken geleden, in den trein tusschen Arnhem en Ede zittende, bleek mij, dat èn perron èn afrit nog bestaan). Mij werd opgedragen het terrein rondom dit geïmproviseerde station zoodanig af te zetten, dat het mogelijk naderend publiek niet te veel kon opdringen.

Tegelijkertijd arriveerde ter plaatse een detachement Cavalerie onder den toenmaligen Eerste-Luitenant L. W. J. K. THOMSON, na het beëindigen van zijn Krijgsschooltijd, gedetacheerd bij de Cavalerie, later roemrijk gesneuveld in Albanië.

Toen bleek, dat de stroom van bezoekers zich richtte naar het defileerterrein, dat op eenige kilometers van deze spoorweg gelegen was, behoefden er geen uitgebreide maatregelen te worden genomen, zoodat ik mij bepaalde tot het uitzetten van een paar posten, terwijl ik het overige van mijn peloton vereenigd hield aan den voet van den afrit.

Ondertusschen kwamen verschillende Generaals en autoriteiten aan dicht bij de plaats, waar ik mijn soldaten voorloopig de geweren aan rotten had laten

zetten. Op een gegeven oogenblik kwam daar te paard aanschrijden de beroemde Generaal van het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger, KAREL V. DER HEYDEN vergezeld van een Adjudant. Dit was voor mij aanleiding om de geweren te doen hernemen, om den Generaal met gepresenteerd geweer de honneurs te bewijzen.

Na eenigen tijd naderde de Koninklijke trein en stapte Hare Majesteit uit, gevolgd door de Koningin-Moeder en verschillende hofdignitarissen.

Daar verscheen de mooie jonge Koninklijke Jonkvrouwe, gekleed in een witte amazone, met zwarten halven hoogen hoed op. En terwijl de Generaals en autoriteiten in eerbiedige houding met afgenomen hoofddekseis aan den voet van den afrit de nadering van Hare Majesteit verbeidden en ik mij opstelde voor mijn peloton met gepresenteerd-geweer, schreed die exquise vrouwenfiguur langzaam naar beneden, terwijl zij met luider stemme, met den bekende zilveren klank zeide: „Goeden morgen, mijne Heeren, laten de Heeren de hoeden opzetten; het is te koud”.

Het bekende lievelingspaard was opgesteld dicht bij de plaats, waar ik mij bevond; Hare Majesteit klopte het dier op den hals, gaf het een klontje en steeg daarna in den zadel.

Hare Majesteit de Koningin-Moeder, gekleed in donker lila japon, stapte in een hofrijtuig. Hare Majesteit met haar gevolg en met alle Generaals en hofdignitarissen vertrokken toen in de richting der troepen, waarop ik het rustig kreeg en de geweren wederom aan rotten liet zetten.

Het was toen, dat die eenvoudige Brabantsche jongens van mijn peloton, die gedurende het gepresenteerd staan, hadden staan rillen van ontroering, met aandoening in de stem tot mij zeiden: „Wat een eer en wat een geluk, Luitenant, dat wij de eersten hebben mogen zijn, die de eerbewijzen voor onze jonge lieve Koningin hebben gebracht”.

In de verte hoorde ik aan de verschillende defileermarchen, hoe opvolgend de verschillende korpsen voorbij Hare Majesteit trokken, terwijl het in mijn omgeving heel stil en kalm was. Nadat de revue en het defileeren waren geëindigd, zag ik over de heide de geheele Koninklijke stoet naderen van weerskanten op behoorlijken afstand geflankeerd door Cavalerie.

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina en Hare Majesteit, Koningin Emma, gevolgd door de hofhouding, na afscheid te hebben genomen van de aanwezige Generaals en autoriteiten, bereikten den trein langs denzelfden afrit, stegen in en weldra zou de trein vertrekken.

En terwijl de Generaals en autoriteiten aan den voet van den afrit in eerbiedige houding het vertrek van Hare Majesteit verbeidden, die zich daarbij aan het raam vertoonde, en de trein zich langzamerhand in beweging zette, stonden eenzaam op het perron in stramme militaire houding, het militair saluut brengende de Eerste-Luitenant Commandant van het peloton met den hem toegewezen Tweede Luitenant, met diepe ontroering nastarende den trein, die, met zich meedroeg de hoop van Staat in de persoonlijkheid van onze zeer beminde en zeer geëerbiedigde Koningin Wilhelmina.

Dit is mijn Herinnering aan 21 September, nu bijna 40 jaar geleden.